

A szerkesztő lakása:

Rimaszombat, Főter. Ide vagy a főmunkatárs ezimére intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés.

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja.

Egész évre 8 korona
Fél évre 4 korona
Negyedévre 2 korona

Tanítóknak egész évre 4 kor.
fél évre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

GÖMÖR-KISHONT.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1 szám a. a könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadóhivatalt illető előfizetés, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petítor térfogata 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás után 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönbén minden hazai postahivatal, az előfizetés legcélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést** csak a kiadóhivatal vesz fel.

A párbaj.

A nagyváradi, országos izgalmat keltett véres eset ismét felszínre dobta az ugynevezett lovagias ügyek és a párbaj sokat szellőztetett kérdését. A szorosán társadalmi jellegű kérdés élénken foglalkoztatja az egész ország sajtóját, s bizonyos egészséges szellő az, mely a hírlapnyilatkozatok s az azok nyomán életre kelt társadalmi mozgalmából felénk árad.

A párbaj kiküszöbölésének kérdése régi, s mondhatni egykoru a magasabb erkölcsi felfogás keletkezésével. A párbaj, mint végeredményében pusztá testí mérkőzés, kétségkívül minden erkölcsi tartalomnak híjával van s mint ilyen, a civilizatio terjedésével lépten-nyomon hátrál. A művelt Angliában, hol az egyéni szabadság s az egyéni becsület kétségkívül a legdrágább, és a legféltékenyebb őrzés tárgya: a párbaj dőre szokása egészen kiveszett. Ugyanez az eset a művelt amerikai államok jelentékeny részében is, a melyekben az egyéni becsület nyilván nem áll alacsonyabb fokon, mint Európa párbajozó népeinél.

A magyar társadalom eddigelé a durva középkor ezen véres hagyományával szakítani nem tudott. Szomorú jelenség, de igaz, hogy nálunk a párbaj ez idő szerint valóságos divattá vált, melynek a tejfeles száju egyetemi ifjoneztól kezdve a társadalom legmagasabb köreinek vezéréig mindenki hódol. Egyetlen gondolkodó ember sinez a felől kétségben, hogy a párbaj semmiesetre sem helyeselhető, sőt a törvénykönyv azt nyíltan vétségnek deklarálja, mégis megdöbbentő módon terjed társadalmunkban a párbaj-mánia, s szedi, utóbbi időben sajnos igen gyakran, szerencsétlen, véres áldozatait.

Egy tévhit az, melyre ma a párbaj társadalmi jogosultságát alapítják. Ez a tévhit az, hogy a párbaj megvívásával a megtámadott be-

csület helyre álltattatik. Nos, ez a tétel egyszerűen valótlan, s örületességét legesattanosabban igazolja a nagyváradi erdő sárguló avarján kiontott embervér. Hol van az a böles párbajhős, a ki képes volna kimutatni, hogy a szerencsétlen áldozatnak durva támadással beszennyezett becsületét tisztára mosta volna halála? Avagy tegyük fel, hogy a dolog ellenkezőleg történik, s a becsületes munka emberének gyakorlatlan keze oltotta volna ki a sértőnek kiskorú életét. Vajjon tisztább, fényesebb lett volna-e ezáltal az a becsület, melyet az az elhamarkodott ifjonez nyilvánosan a sárba taposott? Bizonyára nem! Minden komoly gondolkodó ember kell, hogy egyetértson abban a meggyőződésben, hogy a testi dulakodás finomultabb formája, melynek kimenetele pusztán a fejlettebb, illetve nagyobb testi erőttől, gyakorlottságtól, sok esetben pedig a pusztá véletlentől függ, egyáltalán nem alkalmas eszköz a megsértett egyéni becsület helyreállítására.

Egyetlen tér van, a melyen a párbaj jogosultsága némi meggyőző erővel vitatható, s ez a családi szentély védelmének tere, noha e részben is más, hathatósabb eszközre volna szükség, s e téren a párbaj oly irányban volna reformálandó, mely annak elégtételt szerző intencióját teljes mértékben biztosítja. Mert mindaddig, míg a meggyalázott még életével is lakolhat azért, mert becsülete elrabióját felelősségre kívánja vonni: a párbaj e téren sem egyéb szabadalmazott szándékos emberölésnél.

A foglalkozásszerű léha párbajhősök terrorismusának tehát véget kell vetni. A párviadatok gavallér gyilkosai, kiket a társadalom fonák elfogása büntetlenül bocsát el ítélőszéke eiől, mindaddig gyászba boríthatják a támaszára szoruló anyát, a kenyérkeresőt meleg szeretetével körülövező családot, míg maga a társadalom nem fordul erejének egész súlyával és meggyőződésének

egész nyomatékával ellenök. Arra valók társadalmi köreink és egyesületeink, hogy a tagjaik közt felmerülő becsületbeli ügyekben öök szolgáljanak ítélő fórumul.

Az azok kebelében levő, kifogástalan jellemű és köztisztelőben álló vezéregyéniségek alkossanak egy állandó becsületbiróságot, melynek verdikje elé tartozzék minden becsületbeli ügy, s melynek ítélete legyen bocsánatkérésre kötelezés, feddés, rosszalás, a legsúlyosabb esetekben pedig az egyesületek kebeléből, s ilykép a társadalomból való kizárás és más módon való nyilvános megbélyegzés.

Egy-egy ilyen igazságos ítélet, mely előtt, annak benső ereje folytán, ugy az érdekeltek, mint a társadalom készséggel meghajolna, a legalkalmasabb eszköz volna a gavallér gyilkosságok meggátlására, s idővel az egyéni becsület szentsége és sérthetlenségének bizonyára hathatósabb védelméül szolgálna, mint egy buta ólomdarab kalandos, kiszámíthatlan útja.

Sincerus.

Pánszláv manőver. Említettük annak idején, hogy a nagyszabeni oláh gyűlésre Nagy-Rőczéröl „A nagyrőczei tótok“ aláírással egy üdvözlő távirat érkezett, melyre vonatkozólag az a gyanu merült fel, hogy csak hangulatkeltés kedvéért láttatott el ily aláírással, de minden valószínűség szerint csak egy embernek a műve. Ezt a feltevést a megejtett vizsgálat, melyről a hozzánk beküldött következő nyilatkozat ad számot, teljes mértékben igazolta.

Nyilatkozat.

Nagyrőcze város közönsége már nyilatkozott Botto Gyula ügyvéd azon ténye felett, hogy a nagyszabeni román gyűlésen részt vett s hazafiatlan szereplését elítélő

T Á R C Z A.

A molnár-legény.

Hallották-e valaha hírét „a malomszögnek“? Ugy-e hogy nem? Pedig ez egy igen tekintélyes és nevezetes része szabadalmas Rimaszombat városának.

Tekintélyesnek mondtam azért, mert itt laknak a legszorgalmasabb iparosok, a legtakarékosabb házi-asszonyok, s a legtüzesebb szemű leányok. E három tényező pedig éppen elegendő arra, hogy nemesak egy városrésznak, de egy egész városnak is tekintélyt szerezzen.

De nemesak tekintélyes a „malomszög“, hanem nevezetes is. Nevezetes pedig azért, mert fő-uteczája mindig a legszemetesebb; a mellékutczákról pedig rendőrkapitányi engedelem nélkül nem is merek szólni.

Másik nevezetessége az, hogy egy jó pajtának való területen 14–15 külön gazda is lakik, így egynek-egynek alig van annyi udvara, hogy azon a gazda az egyszerű diákként állva sétálhasson.

Ezek azonban olyan mellékes dolgok, hogy edvetőleg említettem, azonban főnevezetessége mégis a közepén levő malom volt a maga kelepelő garádjával s örökösen mozgó kerekével.

Hja! a kenyérfogyasztó publikumot csak el kellett látni liszttel, hát nem volt esoda neki örökösen mozogni. Hires malom is volt ez messze földön. Hét köre járt, s a legjobb és legfinomabb lisztet szolgáltatva nemesak a városnak, hanem a környék legnagyobb részének is.

De hát hogysis ne lett volna jó, midőn olyan ember volt benne a molnár, mint Simon András uram, kinek messze földön nem lehetett párját találni, mert még azt a lisztet is levette a ka'apjáról, mely észrevétlenül rá szállott. A közönséget pedig megeseálni a legnagyobb s legalávalóbb bünténynek tartotta; s ha még vesszük azt, hogy neki volt a legszebb, lezedlibb, legszorgalmasabb s legbecsületesebb legénye — ki az öregnek valóságos jobb keze volt — akkor nem esodálkozhatunk azon, ha a malom udvarban szekeret ért, s a garad sem éjjel, sem nappal üresen nem járt.

Pedig csak ugy került hozzá ez előtt 10 esztendővel. Vezetése alatt tanulta ki a mesterséget s nőtt fel becsületben. Így neki a malom édes otthonává lön. A malom

kelepelése volt altató dala, ez volt a munkára serkentője. Nem is hagyta volna ezt el a világért, hozzá volt torva szive-lelke s a tiz év alatt is csak egyszer vette kezébe a vándorbotot, hogy tapasztalás végett másutt is szerenését próbáljon. De nem tudott tovább menni Miskolcznál. Onnan is csakhamar visszatért, mert nem találta fel az ismeretes habok esacogását, nem az volt ott a malmok kelepelése; egytől-egyig mások voltak az emberek, mint azok, kik őt férfivá nevelték. E mellett talán eszébe jutott az is:

„Ki a Rima vizét issza
Vágyik annak szive vissza.“

Pedig még nem bilineselték le ragyogó szemek, közönyös maradt azon sokatmondó pillantásokra, melyeket a város leányai jelentőségteljesen felé vetettek. Simon András uramat sem áldotta meg az ég gyermekekkel, hogy az ezekhez érzett vonalom esatolta volna ide. Csak kettő volt a mi lebilineselte: a hála azok iránt, kik őt felnevelték, kik őt emberré tették; s a szeretet azon hely iránt hol ő képzett iparossá lett.

Ezek állították meg vándor útjában: ezek hozták vissza Simon András uram védszárnyai alá.

*

Piros hajnal van. A fák levelein s a füveken a harmat tiszta cseppjei törve verik vissza az üdvözlő sugarakat. Örül minden. A lég üdőségében egy-egy bogár zambogás, fecske csiesergés és a parti fülemilék vig dala hallaszik . . . meg egy kis hullámcsapás s a malom kerekéről lehulló vízecseppek zaja.

A malom sem zug most olyan hangosan, nem veri a Rima sem hullámait oly haragosan a partokhoz, csak cseveg . . . esacog. A malom udvara most is telve van megrakott szekerekkel. Károly — a mi legényünk — indítgatja utnak a liszttel megrakottakat s veszi át a megörölni valókat; midőn a malommal szembe lévő ház „salugateres“ ablakai nyílnak ki, majd egy vidám gyöngéd arcot látunk megjelenni a virágok között s azután megszólal egy hang üdén, csengőn:

„Tavaszi lesz már olvad a hó,
Éz a kis lány nem eladó,
Ha eladná most az anyja,
Tudom szive megszakadna.“

A dalra elnémul a malomudvaron a zaj, mindenki a nyitott ablak felé tekint s a daloló arcán ott feledte

szemét a jelenlevőknek apraja-nagyja. De senkisémet feledte ott annyira mint Károly, kinek szívének eddig szokatlan érzelm nyíllott át, örömmel és fájdalommal vegyesen.

De hát hogy is ne? Hisz azt, ki mintegy tündér álmokép megjelent előtte, néhány évvel lebb, mint futkározó gyermeket látta, s e néhány év a gyermeket felnőtt hajadonná varázsolta át.

E percztől kezdve senkisémet tekintett gyakrabban az ablak felé mint Károly. Senkinek fülébe nem esendült meg oly gyakran az egyszer hallott dal s az ő keblébe letörülhetlenül vésődött a látott kép festő rózsabimbók, ingó rozmaringok s nyíló jáczinok között.

Ha tudta volna, hogy e dalnak még másik verszaka is van . . . ?!

* * *

Az a ház, melynek ablakára oly sovárogyva tekintett Károly, a malomszög leggazdagabb emberének Turi Gergelynek háza volt; kinek egyetlen leányára Erzsikére igen szép örökség nézett, mert Turi uram pénzes ládája mindig tele volt. Büszke is volt mindkettőre; hiszen leánya volt legszebb az egész városban, pénzes ládáját pedig még ellopni is bajos lett volna.

Ősz lett. Ez idő alatt Erzsike öntözte virágait, s étette galambjait; Károly nézte az ablakot és sóhajtozott s talán egy ily alkalommal jutott eszébe szegénysége; de azért Erzsike csak dalogatta az ismeretes nótát, mely Károly szívének szokatlan boldogsággal tölti el.

Pedig már ekkor széltibe beszéltek a városban, hogy a malomszög „aranyos rózsáját“ elröpitik a városból. A reménybeli völegény pedig egy felvidéki vagyonos ifju, kivel Erzsike a Szepességben ismerkedett meg.

Károly ha hallotta is ezt, ha elszorult is olykor-olykor szíve, mindannyiszor megvigasztalta a dal, mely Turi Gergely házából hangzott.

Egy késő őszi este szokatlan sürgés-forgás támadt Turi Gergely háza körül. A eselések ugyancsak izzadtak: leányiézöre várt a család.

E szokatlan sürgés-forgás felköltötte a szomszédok figyelmét s Károly is többször tekintett a zöld „salugateres“ ház felé: lesve várta, hogy a ház csalogánya ismét elzengi azon dalt, mely hön epedő szívébe oly sokszor visszavarázsolta a már vesztettnek hitt reményt.

Fel is hangzott az most is, melegen, tele érzéssel, tele szerelemmel; de szövege most már így hangzott:

nyilatkozatában rá mutatott, mint egyedül álló oly egyénre, ki Nagyőröze hazafias hírnevét compromittálja — Ezen gyűlésen való egyéni megjelenése a nagyközönség előtt, — között felvilágosításunk után, — csak magára vet árnyat; de megmaradt az az ominozus távirat, melynek híre bejárta az egész országot, melyben a „nagyőrözei szlovákok“ dörgő éljen közt állást kívántak a román gyűlésre.

Megvultunk ugyan győződve, hogy a távirat által csak rágalmazta valaki városunk hazafias tót lakosságát, mégis magunk teljes megnyugtata, különösen pedig városunk jó hírnevének megővése céljából nyomozatot indítottunk s a hivatalosan megéjtett nyomozat teljes világosságban tünteti elő az embert s a távirat erkölcsi értékét.

A vizsgálat során Botto Gyula ügyvéd ugyanis elismerte, hogy a táviratot ő szövegezte, Milán fia tisztázta le, beismerte, hogy senkitől megbízást sem szóval, sem írásban nem kapott, a nagyőrözei szlovákok alatt csakis családját értette.

Ezen ténye adja meg egyéni szereplésének erkölcsi értékét. — És mert állítása szerint is egyedül áll, Nagyőröze közönségének, — mely őt elítélő nyilatkozatát már közzé tette, — tántoríthatlan hazafias érzülete iránt a gyanúnak árnyéka sem maradhat fenn.

Kelt Nagyőrözén, a városi tanács 1893. szept. 19-én tartott ülése megbízásából:

Stefancsik Károly, polgármester. Prekopa Károly, főjegyző.

Nagy-Rőcze város hazafias előjáróságát és közönségét, mely a nyilatkozat tartalma folytán teljesen tisztán áll a nyilvánosság ítélőszéke előtt, ez alkalmából szívesen üdvözljük, s bizton reméljük, hogy hazafias munkásságukat ezentul is fokozott erélyvel és lankadatlan buzgalommal folytatva, ezzel a közügynek továbbra is készséggel fognak szolgálni.

Szeresd felebarátodat.

Most, az iskolai év kezdetén újból aktuálissá válnak a népiszkolai törvénynek a tankötelezettségre vonatkozó intézkedései, s ezekkel kapcsolatban önkénytelenül is eszünkbe jutnak azok az akadályok, melyek a tankötelezettségnek a törvény szellemében való végrehajtását megnehezítik, s a melyekkel egy ízben itt e lapok hasábjain már eléggé kimerítően foglalkoztunk. Jelen alkalommal nincs szándékunk ismétlésekbe boesátkozni, tudva azt jól, hogy az itt egyszer már ismertetett tanügyi mizériák többé-kevésbé mindenütt, tehát a külföld művelt államaiiban is előforduló jelenségek, melyek mindaddig, míg az ingyenes oktatás kérdése törvényhozásilag meg nem lesz oldva, elháríthatatlan akadályt fogják képezni az iskolázás következetes végrehajtásának. Addig azonban, míg ezen kérdés elodázhatatlan voltáról a kormányhatalom meg nem győződik, míg tehát ezen eszme teljesen meg nem érik, társadalmi uton az arra hivatott tényezők közreműködése mellett kell egy oly mozgalmat megindítani, mely végeredményében lehetővé fogja tenni vagyonra való tekintet nélkül mindenkire nézve az iskolázást, mely elvégre felfogja tárt mindenki előtt az eddig csak tehetősebbeknek nyitva állt iskola ajtaját.

Napjainkban a nemes idealizmussal párosult humanus törekvések a társadalmi élet minden terén lépten-nyomon tapasztalhatók. De nem is lehet az másképen, mert hiszen jól tudjuk, hogy a tökéletesedés felé való törekvés, az igazi haladás elválaszthatatlanul összefügg az

erkölcsi érzület fokozatos fejlődésével. Ennek tulajdonítható, hogy napjainkban most már az iskolákban a tanítás mellett kiváló súlyt fektetnek a nevelés által elérendő feladatnak minél tökéletesebb alapon való megoldására is. Nincs is az oly iskolai oktatásnak az életre kibátó ereje s társadalmi jelentősége, mely tisztán az értelmi erők kifejtésével elégszik meg, míg az emberben szunynyadó erkölcsi érzülmek feléresztése s helyes irányban eszközölt ápolásával mit sem törődik. Az iskola helyes nevelési rendszerére vezethető vissza a társadalmi életben időnként észlelhető az az örventes jelenség, mely a jótékonyág nemes gyakorlatában nyilvánul. Az iskolákban a gyermeki szívbe beoltott felebaráti szeretet az élet későbbi szakáiban valóságos nemes szenvedélylyé, lelki erénynyé válik az emberben, mely mindannyiszor lángrobbantja a felebaráti szeretet nemes tüzét a melegen érzők szívében, valahányszor esapással sujtott embertársaink segélyért eső szavai felhangzanak.

A jótékonyág gyakorlásának egyik legújabb neme, mely a társadalom minden rétegét áthatja, a különféle jótékonycéllból rendezett mulatságok, bankettek, felolvasások, műkedvelői színi előadások rendezése stb. Ez a jótékonyág modern megnyilatkozása, mely kétségkívül nagyban hozzájárul a nyomor enyhítéséhez s e mellett a társadalmi osztályok között létező válaszfalak szétrombolásánál is nagy fontosságu tényezőnek bizonyult be.

Mert csakis a felebaráti szeretet lehet az, mely a különféle társadalmi kasztok egymáshoz való közlekedését elősegíti s így a tiszta erkölcsi alapon nyugvó közszellem terjedésének utját egyengetni hivatva van. A felebaráti érzülmek ápolásának neveléseni célja kettős, ugymint: általános és nemzeti. Az általános emberi cél a benső meggyőződésben alapuló tiszta erkölcsi érzület megszilárdítására irányul, a nemzeti cél az áldozatkészségben s tettekben nyilvánuló hazaszeretet ápolására törekszik. — Mindkét cél megvalósítása az iskola egyik legfontosabb feladatát képezi. Igaz benső részvét a nyomorban élő embertársak iránt, áldozatkészséggel párosult hazafias lelkesedés a nemzeti törekvések megvalósításánál, quintessentiája a polgári erényeknek, melyekben egyuttal összpontosul az iskola magasztos feladata nevelési szempontból is.

A magas tanügyi kormány még mult évben kiadott egyik rendeletében az iskolaperselyeknek felállítását az iskolaszékek figyelmébe melegen ajánlotta. Mi magunk részéről két szempontból tartjuk fölötté üdvös intézkedésnek a közoktatási miniszter ezen megleghangu felhívását. Egyrészt a fentvázolt paedagógiai szempontból, másrészt a tankötelezettség pontos végrehajtása tekintetéből. Mert hiszen csakis a tanító lelkesedéssel párosult ügyzeretettől függ, hogy ezen, a tanterebben felállított persely a tanév folyamán a növendékek filléres adományaival megjeljen. Ezen egybegyűlt összeg, mely ha nem is képvisel számot tevő összeget, fényes bizonyítéka leend a gyermekekben szép fejlődésnek indult felebaráti szeretet magasztos érzülmének, s e mellett bizonyos határig kétségkívül segít az iskolába járó ruhátlan tankötelesek nyomorán is, megadja tehát a lehetőséget arra nézve, hogy a so süll döztöttek gyermekei is részesüljenek az oktatás áldásaiban. Az az új nemzedék, mely ily nevelői behatások alatt nő fel, fogja megteremteni azt a Magyarországot, melyről a tiszta hazafi kebel, néhány évtized előtt még álmodni sem mert, melyről a lánglelkű Széchényi is azt mondta, hogy csak lesz.

Jánosgy Gyula.

A rimabrézói műemlékek

Rimabrézó, 1893. szept. 26.

Tekintetes Szerkesztőség!

A „Gömör-Kishont“ f. hó 21-iki, 39-ik számában megjelent közleményemet olvasván, ugy látom, hogy azon igen tisztelt urak és urnők névsorából, kit templomépítési vállalatában a rimabrézói evang. egyházat kegyadományokkal segélyezték, kimaradtak, mint egy-egy forintot adományozók: I Varga Emma k. a. ivén: Rásztócz-

Még szerenésések voltak a kiket a vihar otthon talált; de a kiket a Hradova alatt lelt a mezőn, azzal bizony nagyon összebarátkoztak a jégfigurák.

Azért mégis csak vége szakadt az ítélet napjának is. Onnan hamar leszalad a víz, nem igen szereti a krumplis s zabos hegyoldalakat s völgyeket. Annál hamarabb ért ám be Rimaszombatba. Itt azután csinált zenebónát. A timárokat ott fogta a bőrnél, a mosó asszonyokat a szapuló széknel, s a kis gyermekeket a hajóereszgetésnél. Nem kegyelmezett senkinek Neki vágott a „Sodoma-tón“ és az „Ujvárosnak és Tópartnak“, felszedte az ölberakott fákat, hogy tulajdonosuk házának oldalát döntse be velők s azután rohant tovább le a „malomszögbe.“

Itt azután neki vetette moecos hullámaait a malom zsilipeinek. De hiszen nem azért készítette ezeket Simon András uram s nem azért vigyázott rá Károly a molnárlegény, hogy azokat egy kis vízáradás elsodorhatná. A visszaszorított víztömeg neki dőlt a város alantafő fekvő részeinek, kiszorítva a lakókat hajlékaikból; s mire utat tört magának a jobb parton levő kerteken át, már akkor romba dőlt a „malomszög“ legnagyobb része, csak a malom állott szilárdan, rendületlenül.

Azonban a malom sorsát mégis ez az árvíz döntötte el. A nemes város tanácsa „nem akarván a városi polgároknak életét s vagyonát hasonló veszedelmeknek kitenni: elhatározta, hogy a malmot rövid idő alatt lebontatja.“

E határozat csakhamar foganatosítva lön.

Minden fejsze esapás, minden lehulló gerenda Károlynak a szívét sebezte meg; hiszen reánézve szentségtörésnek látszott az épületnek szétrombolása.

Most is ott áll összefont karokkal, remegő ajakkal, mintha imádkoznék s nézi mikép kiülődrak az ácsok egy faoszloppal, mely mindenféle felemelési kísérletnek makacsan ellenszegült. — A hasztalan erőlködés hideg mosolyt esalt ajkaira. Ő faragta az oszlopot is s ő vezette a munkát annak beállításánál is; jól esett lelkének, hogy a mi az elemekkel dacolni volt képes, az emberi erő előtt sem hajlik meg . . .

* * *

Este van; a munkások hazatakarodnak. Csak egy alak bolyong a romok között némán hallgatózva; mintha keresne valamit, mintha hallgatna valakit. Keresi az édes

ky Pál. II. Herrmann Juliska k. a. gyűjtőivén: Baloghi Endre. Glaufl Pál, Raisz-Marikovszky Emma, Molnár Lajos, Farkas Ábrahám, Piskálszky Endréné, Paczek Mórné. Instítórisz Endréné, öz. Liszka-Hamaliár Fanni, Groó Vilmosné; 50—50 krt adakozók: Fries Béla rak-tárnok, Király Mihály, Gottlib Gábor, Szentmiklóssy Ágostonné, Máriaassy Lászlóné; 10 krral: Richweizné. III. Miseska Zsuzsika gyűjtőivén: 50 krral: Kamasz Mihály, Varga Pál; 30 krral: Vudlak András; 20 kraj-czárral: Sztruhár János, mely igen tisztelt jöltevőnk nevének nyilvánosságra hozataláért forró hálaalköszönetünk s áldáskívánatunk ismételt jelzése mellett tisztelettel esedezem.

S bár nem vettem még a 4-ik gyűjtőivet kézhez, legyen megengedve e becses lap mult számában kilátásba helyezett, s templomunkra vonatkozó történelmi taglalások egyik igen fontos és nevezetes részlete gyanánt egyelőre csak röviden megemlékezni azon felette becses leletéről, mely régi oltárunk faragott kövének szétbontása alkalmával került napvilágra.

A négyszögletű, faragott, vastag koczka kövekből épült oltár-test közepén mintegy méternyi magasságban a föld felett ék-alaku s egyik szélén való alakban kivájt s felül köllappal bevakolt követ bontott ki a csákány. — A kö kiemeltetvén helyéről, előgördült tartalma, mely bizonyára az oltár építése s felszentelése idején, mint az egyik hátsó kővön bevéssett szám mutatja, 1331-ben, tehát majdnem hatszáz évvel ezelőtt helyzetett oda. Az nem más, mint egy fadóboz, mely nagyon hasonlít azon esztergályozott sótartókhoz, melyeket napjainkban munkás népünk, ha otthonából keresetre távozik, magával szokott hordani. Szélessége átmérője 6, magassága 7 centiméter.

Teljesen ép, csak a csákány behatásától szenvedett egyik szélén némi sérülést. — Felső, becsavarható részén körös-körül kaparás nyomai láthatók, de a kaparás on is áttetszenek, helylyel-közze az egykori felirat betűi. — Malatinszky Frigyes egyházfelügyelő s egyházunk presbyterei, mint szemtanuk jelenlétében, midőn a dobozt gondosan felnyitottam háromszoros sárgás-fehér apró babnagyságu peesétkével lefogott veres selyem zsinórral háromszorosan szilárdan által kötött halavány selyem takaróeszkában, (mely kiterjesztve 19 ctm. hosszú s 11 ctm. széles) 3 dró. különböző nagyságu pergamene találtam. — Az első mellé, melynek hossza 5 ctm., szélessége 1 ctm. fehér selyem fonállal lilaszínebe „changent“-szerüleg játszó vastag anyagú selyem-esomagocska van erősítve, s a pergamenen szabályos ódon nagy betűkkel ez van felírva: „Elene Regine“.

A csomagocskában esontnemű, barna, kemény, lika-csos tárgyat találtunk. — A használt nagyító üveggel még inkább meggyőződöttünk a tárgy esontneműségéről.

A második 3 ctm. hosszú 1 1/2 ctm. széles pergamen már molys betűi, bár épek s nem kevésbé világosak, mint az előbbenié, de ismeretlen voltak miatt el nem olvashatom. — Alakjuk hasonlít a régi görög betűkhöz, sőt a Ciril-féle ősi íráshoz is.

Alant ugyancsak ismeretlen számjegyek.

Ehez is van csomagocska erősítve, fehér selyem fonállal, a csomag anyagja bíbor piros selyem, vékonyabb szövött az előbbenié, de erős nem kevésbé. — Tartalma ennek is egy darabka esont sűrű apró likaesokkal.

A harmadik szép fehér pergamenen kisebb, de olvasható betűkkel ez áll: „de peplo brezovienski.“ Ezek is a régi kornak szögletesen törött s összevonásokkal ellátott betűi.

Az átkötő piros selyem zsinór 30 ctm. hosszú. A három peesétke a hány annyiféle alakú és nagyságu. — Kettő levált a zsinórkáról, ezek egyike szabálytalanul hengerded s 1 ctm. hosszú, 1/2 ctm. vastag, másika hosszukás, lapos 1/2 ctm. a szélességű, a harmadik, mely a zsinóron maradt szivalaku és lapos, mértéke 1/2—1/2 centiméter.

Legközelebb részletezni óhajtvá ezen egészen a 12-ik századba, nevezetesen Vak Béla királyunk vakbuzgó s rajongó hite miatt szentté avatott neje nevéhez visszavezető

otthont, mely romokban hever lábái előtt; hallgatná a megszokott hangokat, de sóhajaira a víz s a tovasiető hullámok egyhangu moraja a válasz. Majd leül; égő homlokát tenyerébe hajtja: gondolkozik. Képelete előtt-végig vonul a mult azokkal a néma örömökkel s végig a jelen a maga kétségbeéjtő zordonságával.

Az a Rima még most is oly szépen tud esacsogni azzal a magános oszloppal s csak oly vígan hőmpölyögni mint előbb . . . ; még csak nem is szomorú . . . Pedig az az oka, az a ravasz Rima.

A felhőbe burkolt hold egy halvány sugarat küld a romok közt ülő ifju halavány arcára. A máskor oly szelíd arc, most oly feldult s oly szenvedő, hogy a hold még azt a halvány sugarát is elrejtí előle.

Megszólal egy fülemüle a közeli bokorban . . .

„Ép oly szépen dalol mint Ő . . .“

Mintha eltanulta volna az a madár azt a szomorú dalt; ugy hangzik ez is . . . ép' ugy megsajogtatja a keblet mint az . . .

Ismét egy sugár tör a felhőburkon keresztül s oda tűz az átellenben lévő ház ablakára . . .

„De most ottan ninesen senki . . . A virágok is eltűntek onnan . . . s eltűnt velők ő, most meg már romba döntve van ez is . . . eltűnt minden . . . minden . . .“

Azután egy fojtott kacaját lehet hallani, mit végre elnyel a lassu víz moraja, s azután az egész éj alatt lehet hallani olykor-olykor azt a vad kacaját, a mit rendesen egy dalba fojt el az ifju, és dalol azután vadul s kaczag vérfagyasztóan . . .

A reggeli szürkület oda esalja a bámész népet a romok közé, kik ott nem találnak egyebet, csak romot s pusztulást . . . Nem fogadja őket könnyező szem, de egy kacagó ifju, ki oly rettenetesen tud kacagni, oly vadul dalolni. Most is azzal a dallal van elfoglalva s véres szemekkel nézi azt a pusztá ablakot ott szemben . . . s azután kaczag . . . majd ismét dalol.

A körülállók arczán mely részvét nyomai látszanak; itt-ott egy-egy könyesepet is lehet látni a szemekben, sokan önkénytelenül felsőhajtanak: „Szegény Károly! . . .“

Bodor Dezső.

leletünket s annak történelmi becset tárgyzó egyéni véleményemet, előre is kérem a mélyen tisztelt szerkesztőséget, hogy immár megújult ábrázatot nyert ódon templomunk multját felderíteni hivatott sorainak becses lapjában helyet engedni kegyeskedjék.

Hazafias tisztelettel maradtam a tekintetes szerkesztőségnek aláztos szolgálja:
Liszka János,
ev. lelkész.

Gömör-Kishont t. e. vármegye legtöbb adót fizető bizottsági tagjainak 1894-ik évre összeállított nevjegyzéke.

1 Gr. Andrassy Géza	10701 frt — kr.
2 Gróf Serényi Béla	3510 frt 98 kr.
3 Báro Luzsenszky Henrik	2548 frt 38 kr.
4 Szentiványi Miklós	2516 frt 92 kr.
5 Dr. Schopper György	2360 frt — kr.
6 Radvánszky Károly	2074 frt 53 kr.
7 Farkas Ábrahám	1988 frt 47 kr.
8 Báro Vay Aladár	1882 frt 63 kr.
9 Borbély László	1793 frt 93 kr.
10 Weisz Károly	1726 frt 29 kr.
11 Ragályi Ferencz	1654 frt 54 kr.
12 Hámos Árpád	1430 frt 60 kr.
13 Forgács József	1387 frt 76 kr.
14 Sárközy Gyula	1369 frt 03 kr.
15 Putnok Mór	1326 frt 60 kr.
16 Szentmiklóssy István	1321 frt 23 kr.
17 Hanvay Zoltán	1317 frt 53 kr.
18 Hámos László	1314 frt 20 kr.
19 Bornemisza István	1300 frt 21 kr.
20 Gróf Zichy Ferraris Manó	1300 frt 20 kr.
21 Fáy Barnabás	1225 frt 31 kr.
22 Ruthényi Béla	1200 frt 19 kr.
23 Samarjay János	1173 frt 63 kr.
24 Szentmiklóssy Aladár	1063 frt 20 kr.
25 Itj. Szabó László	1045 frt 10 kr.
26 Hamvay József	943 frt 80 kr.
27 Dapsy Béla	943 frt 71 kr.
28 Heintzelmann Alfréd	914 frt 73 kr.
29 Vajda Ferdinand	909 frt 73 kr.
30 Kohn Sámuel	872 frt 70 kr.
31 Szilárdy Béla	868 frt 77 kr.
32 Ragályi Gyula	860 frt 93 kr.
33 Hevessy László	858 frt 64 kr.
34 Cibur Pál	833 frt 02 kr.
35 Szilárdy Óktáv	832 frt 58 kr.
36 Molnár Lajos	798 frt 28 kr.
37 Hámos Aladár	792 frt 17 kr.
38 Csizsár László	779 frt 12 frt.
39 Fáy István	746 frt 67 kr.
40 Hevessy Bertalan	725 frt 85 kr.
41 Beélik Iván	710 frt 14 kr.
42 Hevessy Benedek	708 frt 53 kr.
43 Cibur Gusztáv	706 frt 15 kr.
44 Hevessy József	701 frt 97 kr.
45 Hámos Zoltán	688 frt 81 kr.
46 Fáy Viktor	659 frt 88 kr.
47 Pösch Gyula	642 frt 98 kr.
48 Bronts István	637 frt 48 kr.
49 Marton János	619 frt 81 kr.
50 Ifj. Szentmiklóssy Kálmán	608 frt 11 kr.
51 Fáy Gusztáv	604 frt 44 kr.
52 Diószeghy Zsigmond	598 frt 90 kr.
53 Gömör János	597 frt 44 kr.
54 Kovács János	522 frt 82 kr.
55 Okolicsányi Gáspár	515 frt 25 kr.
56 Sebők Pál	498 frt 84 kr.
57 Tornallyay Dezső	487 frt 63 kr.
58 Rudnay Lajos	487 frt 37 kr.
59 Szeffert Antal	482 frt 50 kr.
60 Báro Nyáry Sándor	476 frt 12 kr.
61 Moez Miksa	475 frt 92 kr.
62 Fornét Jenő	475 frt 69 kr.
63 Tóth Endre	466 frt 09 kr.
64 Mariassy Andor	456 frt 89 kr.
65 Nehrer László	445 frt 84 kr.
66 Farkas Zoltán	445 frt 50 kr.
67 Ragályi Géza*	442 frt 90 kr.
68 Engel Adolf	441 frt 89 kr.
69 Sarlay Pál	441 frt 84 kr.
70 Braun Mór	437 frt 96 kr.
71 Friedmann Áron	432 frt 29 kr.
72 Tornallyay Zoltán	420 frt 62 kr.
73 Böhm József	417 frt 12 kr.
74 Vajda András	415 frt 19 kr.
75 Deutsch Áron	409 frt — kr.
76 Hegyessy Sándor*	403 frt 84 kr.
77 Fuchs Ágoston	402 frt 90 kr.
78 Altstock Ede	402 frt 15 kr.
79 Czékus László	399 frt 94 kr.
80 Fekete Nándor	399 frt 84 kr.
81 Szontagh Pál	391 frt 43 kr.
82 Komjáthy Miklós	389 frt 06 kr.
83 Madarassy Gyula	387 frt 51 kr.
84 Ebeczky Elek	386 frt 10 kr.
85 Boros István	384 frt 95 kr.
86 Bjel Mihály	384 frt 93 kr.
87 Gottlieb Károly	382 frt 46 kr.
88 Szontagh Zoltán	382 frt — kr.
89 Kubinyi József	381 frt 17 kr.

90 Grósz Jónás	379 frt — kr.
91 Hruska András	374 frt 18 kr.
92 Mariassy Barna	371 frt 48 kr.
93 Mészáros Bálint*	370 frt 78 kr.
94 Hubay László	368 frt 69 kr.
95 Dr. Markó Sándor	368 frt 57 kr.
96 Id. Gaskó János	368 frt 32 kr.
97 Schréder Gyula*	365 frt — kr.
98 Horváth László	364 frt 04 kr.
99 Grünmann Arnold	363 frt 17 kr.
100 Kubinyi Manó	362 frt 07 kr.
101 Schwarz Ede	359 frt 05 kr.
102 Kubinyi Kálmán	357 frt 68 kr.
103 Nehrer Gyula	355 frt 53 kr.
104 Thuránszky Marczel	351 frt 43 kr.
105 Bornemisza László	347 frt 26 kr.
106 Baksay József	346 frt 95 kr.
107 Nagy Samu	342 frt 03 kr.
108 Kishonthy Gyula*	340 frt 96 kr.
109 Latinák Rudolf	334 frt 44 kr.
110 Latinák Frigyes	334 frt 42 kr.
111 Flaskó György	322 frt 80 kr.
112 Szentiványi Árpád	322 frt 29 kr.

(Vége következik)

Felhívás.

Szab. Rimaszombat r. tau. város közönsége által építendő 8 osztályú leányiskolára kiírt pályázat eredményeként beérkezett következő jelíges tervek szerzői: „Igy“, „Nyelvben él a nemzet“, „Előre“, „Haladás“, „Ubi bene, ibi patria“, „Gömörmege gyöngyének Rimaszombatnak“, „Jelíge nélkül“ felhívtnak, hogy munkáiknak hová küldése iránt a polgármesteri hivatal utján rendelkezzenek.

Kelt szab. Rimaszombat r. t. város képviselő testületének 1893. évi szept. hó 12-én tartott közgyűléséből.

Szabó György, polgármester.

Hirek és vegyesek.

Fejedelemi vendégek Gömörben. Stefánia özvegy trónörökösnek nem e hó 20-án, hanem 23-án délben, érkezett Pohorellára, hol a vasvári és erdészeti tisztviselők fogadták. A főherceggasszony igen jó színben van, könnyedén ugrott le a kocsirol s mosolygó arczal megjegyezte: már itt vagyunk. Louiza hercegnő még e hó 19-én, délután egy óraker jött a Garamra; Klementina herceggasszony és Amália bajor hercegnő pedig e hó 22-én reggel elutaztak Pohorelláról. Stefánia főherceggasszony és az egész Coburg hercegi család a mult vasárnap Pohorellán (a faluban) voltak a templomban. Mikor ő Fenségeik a templomhoz közeledtek, éppen akkor egy parasztasszony egy ujszülöttet vitt keresztelni. A parasztasszony megkérte Stefániát, tartaná a gyermeket a keresztvize. A főhercegnő megkérdezte, vajon leány-e a kisesike? Midőn azt felelték neki, hogy fiu, megjegyezte, hogy fiunak nem lesz keresztanyja, hanem kereszteljük a kis fiut Istvánnak. Coburg herceg vadászattal tölti az idejét: eddig két szép szarvast ejtett el. A boldogult trónörökös garami vadászattal csak a mult napokban örökítették meg egy emlékkövel, melyen szóról szóra, betűről-betűre a következő felírás olvasható: „O esász. és kir. Fensége Rudolf trónörökös 1885-ik évi Február 13-án ezen helyen egy erős medvét ejtett el.“ Kár, hogy e rövid, alig pár szóból álló felírás sem eléggé magyaros és hibátlan; nagyon kirí belőle a germanizmus.

Városi képviselőtestületi közgyűlés. Rimaszombat város képviselőtestülete ma közgyűlést tart, melynek napirendjén többek közt az egészségügyi bizottság kiegészítése iránt tett hivatalos jelentés és az alsófoku ipariskola évi számadásai és költségeloirányzata szerepelnek.

Jókai Mór jubileuma. A fővárosi sajtó hirt adott arról, hogy Jókai Mór koszorus írónk a tiszteletére rendezendő jubilaris ünnepélyek lezajlása után bármelyik magyar város meghívására szívesen lerándul jótékonycélú felolvasás tartására. Azt hisszük tehát, hogy Jókai Rimaszombat meghívásának is szívesen tenne eleget ha e részben az intéző körök a kezdeményezést megragadnák. Mi részünkről meg is jelölhetjük azt a célt, melynek előmozdítása érdekében ez a lépés megteendő volna: s ez a Tompa szobor ügye. Kétségtelen, hogy Jókai az illetékes helyről jövő meghívásra szívesen megjelenék köntömben, a végből, hogy a Tompa szobor javára felolvasást tartson. A kitünő regényíró bálványozó nagy közönségünknek alkalma nyílnék színről-színre megismerni kedvencz íróját, s bizonyára hálásan fogadná ezt a tervet.

Eljegyzés. Sz. Török Gyula, megyei aljegyző, megyénk aranyifjúságának egyik kedvelt tagja folyó hó 17-én jegyet váltott kraynikfalvi Kraynik Ödön göncz-ruszkai földbírtokos szép és művelt gyámleányával Henriette-tel. Öszinte szerenese kívánataink kísérik a köntendő szép frigyet!

A tiszai ev. egyházkerületnek e napokban Új-Tátrafűreden tartott közgyűlésén megyénk két vezérferfia jelentékeny szerepet játszott. Szentiványi Árpád, az országos nemzeti párt alelnöke ugyanis az 1868. LIII. t. czikk fentartását ezéző indítványt terjesztett a közgyűlés elé, mely élénk vitát provokált. — Azzal szemben Kubinyi Géza szabadelvűparti képviselő a határozathozatal elhalasztását javasolta akkorra, midőn a kormány egyházpolitikai javaslatai egész teljességükben nyilvánosságra kerülnek. A közgyűlés hosszas vita után 36 szóval 33 ellen Kubinyi Géza indítványát fogadta el. — A közgyűlés továbbá kimondta, hogy az eperjesi, iglói, rimaszombati és rozsnói főgymnasiumok belépnek az állami tanári nyugdíjintézetbe. — A gyűlés befejezése után a résztvevők kirándultak a csorbai tóhoz, a hol Szentiványi József fényes lakomát adott, melynek folyamán többek közt Markó Sándor rozsnói kir. közjegyző is mondott egy szép felköszöntőt. éltetve elnöktársát Szentiványi Márton. A jövő évi közgyűlés alkalmasint Késmárkon lesz.

Jótékony adományok. Thomka László nyustyai gyógyoszerész a restaurazio alatt lévő rimabrézói ódon templomnak 100 frtot adományozott. Az ág. ev. egyházkerületi közgyűlés pedig Glaufl Pál fősperes, Kubinyi Géza és Szentiványi Árpád országgyűlési képviselő urak lelkes indítványára a Baldassyanumból 33 frt 33 kr. segélyt szavazott meg e templom czéljaira.

Hivatali vizsgálat. Kranecz József belügyminiszteri osztálytanácsos e hó 20-án a gömörmegei központi árvászek megvizsgálása végett körünkbe érkezett. A megéjtett vizsgálat több napig tartott, s kielégítő eredményel végződött.

A gömörmegei gazdasági egyesület f. hó 17-én Tornallyán nagyfontosságú közgyűlést tartott, mely valóságos forduló pontot képez e kiváló szerepre hivatott egyesület életében. Az egyesület, melynek működését eddig az indokolatlan részvétlenség és közöny sajnáltosan megbénította. ezen közgyűlés után egy szebb jövő elé néz, mire nézve kellő garantit képez az a kitünő tisztakar is, mely a közgyűlés bizalmából ezuttal az egyesület élére lépett. A közbizalom megható nyilvánulásának engedve elnökké lett Farkas Ábrahám. első alelnök Fáy Barnabás, második alelnök Bornemisza István, igazgató Grasselly Miklós (a miniszteriumtól kieszközöltendő jóváhagyás fentartásával), titkárrá: Szakall András s végül pénztárnokká: Ragályi Géza, (szintén a törvényhatósági engedélytül függőleg.) A közgyűlésen egyébként megyénk előkelő társadalmának számos vezéregyénisége vett részt, s az azon uralkodott lelkes hangulat remélni engedi, hogy az egyesület mihamar fel fog virágozni A közgyűlést emelkedett hangulatu lakoma követte.

Műkedvelői előadás. A rimaszombati dijnoksegélyző-egylet a jövő hóra ismét műkedvelői előadást tervez. Mint értesülünk, egy helybeli szerző szindarabját szándékoznak előadni. Az előadás elé közönségünk bizonyára élénk érdeklődéssel tekint.

Andrassy Géza gróf, a rozsnói kerület országgyűlési képviselője, mint a fővárosi lapok biztos forrásból közlik, Pozsonymegye főispánjává fog kinevezettni. E hirt lapársunk, a „Rozsnói Híradó“ megezőfolja, kijelentvén, hogy „ille ékes helyről“ vett értesülés alapján tudathatja, miszerint „ez a hír minden alapot nélkülöz.“ Rozsnóyn már a grófnak a képviselői állásban leendő utódját is emlegetik. Egyébiránt néhány nap mulva alkalmasint eldől, hogy a hír igazat beszélt-e vagy sem.

Egyetemese felügyelő választás. Mint lapunkat értesitik, a sáros-plavniczai ág. ev. egyház folyó hó 5-én megtartott közgyűlésében báró Prónay Dezsőre adta egyhangu szavazatát.

Kossuth-ünnepély Tornallyán. Folyó hó 19-én Tornallya városa is megünnepelte Kossuth Lajos születésének 91-ik évfordulóját. Az ünnepélyen Putnok Mór vez. országgyűlési képviselő is részt vett. Az ünnepély legszebb eredménye a „Kossuth asztaltársaság“ megalapítása, mely körülbelül azonos szervezettül és czélú a rimaszombati Kossuth-asztaltársasággal. Az ünnepély alkalmából az ünnepelthez a rimaszombati Kossuth-asztaltársaság augusztusi 24-iki sürgönyével azonos tartalmu távirat küldetett, melyre az ősz számzűtt következő távirattal válaszolt: „Isten áldását kívánják születésnapom évfordulójához, köszönöm. Áldás lesz, ha utolsó lesz. Az lesz, remélem. Kossuth.“

Halálozás. Kudeika Jánosné szül. Madarász Izabella asszony, Madarász Ernesztin jeles írónőnek nővére Harkácson, folyó hó 17-én rövid szenvedés után, 46 éves korában elhunyt. Zachar Gusztáv főgnásiumunk jeles tanára az elhunytban sógorinőjét gyászolja.

A budapesti állami ipariskolába (VIII. Népszínház-utca 8. sz.) addig, míg a nyilvános beiratás megengedtetik, levél utján lehet jelentkezni beiratás végett; az igazgatóság minden megkeresésre részletes felvilágosítással szolgál. Az állami ipariskola igazgatósága.

Nyilvános számadás és köszönet. A nyustyai ifjuság által f. hó 24-én a nyustyai kisdédóvó intézet javára rendezett táncmulatság alkalmával felülfizettek: Frits Béla 1 frtot, Gottlieb Gábor 80 krt. Papusák Márton, Dr. Bleier Leo, Kolbenheyer József, Vicsián Lajos, Varga János és Pantner Sebestyén 50—50 krt. A nevezetteknek e helyütt mond szives köszönetet a rendezőség.

Szenzációs taviratok A „Magyar Hirlap“, ez a kitünően szerkesztett és rendkívül elterjedt fővárosi napilap, amely a hirlapirodalom terén már amnyi fontos és üdvös újítást teremtett, most még az előfizetési felhívásokban is roppant kedves és szellemes újítással lepte meg a hirlap-olvasó közönséget. Előfizetési felhívását most zárt lepecsételt telegramokban küldötte szét. A telegramm így hangzik: A Magyar Hirlap értesülései. Budapest, központ, szeptember. Magyar Hirlap jelesen független, szabadelvű, legterjedelmesebb, legelősebb napilap. Tudósítói az ország minden községében. Képviselői a külföld minden városában. Legtöbb távirati hire, telefon-összeköttetése. Politikai értesülései, kereskedelmi, gazdasági, ipari, bérzei tudósításai: gyorsak, kimerítők. Két eredeti regényt, több tárcát közöl mindennap. Minden előfizetőnek bármely kérdésben ingyen válaszol a szerkesztői üzenetekben. Még e hónapban megkezdí a leghirnevesebb francia író, Ohnet György, egy érdekesítő regényét. Egyuttal egy kiváló magyar író eredeti regényét adja közre. Kiadóhivatala pontos, lap nem késhtik. Évben kétszer legalább, de többször: meglepetésben részesíti olvasóit. Most belépő előfizetőnek is karácsonykor nagy, színes, gazdag albumot ad ingyen. Egyet nagyvoknak, egyet kicsinyeknek. Hónap minden napjától lehet előfizetni. Czim: Magyar Hirlap, József-körut 47. Olvasók gyermekei Kis Világ képes heti gyermeklapot kapnak évnegy-dre ötven krajczárért. — Előfizetési ár: Felévre 7 frt. Negyedévre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr. Egy szám ára Budapesten 4 kr. — A Magyar Hirlap belső dolgozótársai a következők: Ambrus Zoltán, Bartha Miklós, Benedek Elek, Bródy Sándor, Bródy Ernő, Eber Antal, Fenyő Sándor, felelős szerk. Fenyő Ernő, Fischer Ferencz, Földes Géza, Gárdonyi Géza, Gaibel A. nold, W. Goszthonyi Oszkár, Grosz Dezső dr., György Endre, György Lajos, Hajnal István, Heltai Jenő, Horánszky Nándor, Horváth Gyula főszerk., Janovics Pál, Kohn David, Kovács Lőrincz, Körösy László dr., Kürthy Emil, Lovik Károly, Márkus Miksa, Margitay Zoltán, Pekár Gyula dr., Petelei István, Pollák Illés dr., Prém József, Sajó Aladár, Steiner József, Szemere Attila, Szerdahelyi Sándor, Szere day Leó s-szerkesztő, Szomorj Dezső, Szörényi Ti-vadar dr., Tóth Béla, Tutsek Anna. — Sok százezer ilyen telegrammot küldött szét a Magyar Hirlap egész

Magyarország minden részébe; képzelhetni, hogy ezek a telegrammok nemcsak szellemes formájuknál, hanem tartalmuknál fogva is — minthogy ilyen kedvezményeket és ilyen lapot Magyarországon az olvasóknak még sohase nyújtottak — milyen óriási szenzációt keltettek mindenfelé

CSARNOK.

A papa fia.

(Jelenet.)

Személyek: A papa.

A mama.

Béla, VI-ik gimnázista.

Anna, szobaleány.

(Anna egy széken állva, törülgeti az ablakot, Béla a pamlagon ül könyvvel a kezében).

Béla: (hadarva) Fileo, fileis, filei, fileis filei... [feláll s az ablak felé közeledik]: Anna, tudja maga mit jelent az: Fileo se!

Anna: Ugyan menjék az urfi, a nagyapám sem hallott olyan pogány beszédet.

Béla: No hát én megmondom magának, azt jelenti, hogy szeretem magát.

Anna: Jézus, mit beszél az urfi! Vigyázzon, a mamája ott van a másik szobában.

Béla: (megijedve) Igazán? Akkor beszéljünk halkabban... nézze csak, szeret maga valakit?

Anna: Hogyne? a ezizát, a Kastor kutyánkat...

Béla: Nem úgy értem. Embert szeret-e valakit?

Anna: Hát az édes szülőmet.

Béla: Mást nem?

Anna: A nagyságos asszonyt, a nagyságos urat...

Béla: Hát engem nem?

Anna: Hogyne, magát is.

Béla: (pirulva) Igazán? Édes, aranyos Annácskám,

jöjjön le akkor a székről, hadd csókoljam meg.

Anna: (ujjával függő mutató) Persze, de nem úgy szeretem ám, hogy csókolózni akarnék.

Béla: (lesütött szemekkel, halk katonán) Pedig ha azt tudná, hogy én mint szeretem!

Anna: No bizony talán még a szivecskéje is meghasad.

Béla: (megfogja a szék karját, suttogva) Hát igazán nem engedi, hogy megcsókoljam?

Anna: Nem, nem.

Béla: (felugrik a székre). No hát akkor...

Anna (letaszítja).

Mama: (a zajt hallva bekiált) Miféle topogás az ott? Béla tanul!

Béla: Tanulok...

Anna: Lásza!

Béla: (suttogva) Kedves Annácskám jöjjön le a székről. Legyen szíve.

Anna: Nem mehetek, az ablakot kell tisztitanom.

Béla: (még mindig suttogva). Édes, cukros Annácskám! Veszek magának egy pakli narancs-cukrot! Ha nem jön le, hajtsa meg legalább a fejét, hadd csókolom meg a piros száját... no, nem bánom, csak az arcát.

Anna: Ugyan ne tréfázzon már az urfi, mert szölok a nagyságának.

Béla: (az üvegajtón keresztül benéz a másik szobába). Annak már szólhat, kiment az udvarra. (Visszaszalad az ablakhoz s megfogja a szék karját) Anna, ha le nem jön, lerázom a székről.

Anna: Jézusom! Urfi, én kiáltok a nagyságának!

Béla: Nem jön le, most még szépen kérem, (meglóbázza a székét, Anna leugrik, mire Béla átkarolja s többször megcsókolja).

(A mama még a csókolózás közben belép az üvegajtón. Utána a papa jó. Anna visítózni kezd. Béla pedig meglátva szüleit, úgy tesz, mintha a szoba mennyezetét ámulná).

Mama: Ejnye te szemtelen, rossz lány! Egyetlen amat akarod megmontani, elesábitani? Azonnal pusztulj a házamtól, azonnal!

Béla: } egy-De mama...

Anna: } szerre: (sirva) De hisz az urfi...

Mama: Egy szót se! (Béla-hoz) Te szép madár, akarod a szobádba tanulni. (Annához) Te pedig egy erezig se maradj itt tovább, ilyen személyeket én megem tőrök. (Férjéhez) Na, de mit csinál ez a gyerek, mit szölsz hozzá papa?

Papa: (mosolyogva) Ugyan kedves, (halkan) hadd hisz én is így kezdtem. Adhemár.

Felélős szerkesztő: Dr. KÁRMÁN ZOLTÁN.

Magán-hirdetések.

Egy jó karban levő zongora

szabad kézből jutányos áron eladó. — Bővebbet a kiadóhivatal. 2—3

Makk-eladás.

Alólírt nógrádmegyei Pilis községi birtokán 200 darab öreg számra való makktermés eladó.

Gellén Endre,
ügyvéd Losonczen.

Eladó részvények.

„Csizi-jód-bróm fürdő részvénytársasági“ részvények eladók. — Bővebb felvilágosítás nyerhető Marton János ügyvéd urnál Rimaszombatban.

Birtok eladás.

Gesztete községében egy 59 hold 579 □-öl szántóföld, 15 hold 777 □-öl rét, 23 hold 277 □-öl erdő, 41 hold legelő és 2 hold 455 □-öl belső-ség, kényelmes lakház, gazdasági melléképületekkel, melyek mind eseréppel fedettek, örökön eladó s barmikor átvehető.

Bővebb értesítést ad a tulajdonos Balajthy Sándor Gesztetén vagy Süteő István ügyvéd Rimaszombatban. 2—2

Hirdetmény.

4429. szám. — A rimaszombati kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Schneller László végrehajthatónak Mag István végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a rimaszombati kir. törvényszék területén lévő Sörög községben fekvő a sörégi 65. számú tkjzökönyvben foglalt Mag István nevében álló A. 1—18. sorszám alatti $\frac{3}{4}$ urb. telekre, 61. számú házra és urb. erdő s legelőre az árverést 1044 forintban ennél megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1893. évi október hó 27-ik napjának délelőtti 10 órákor Sörög községben a bíró házához tüzetik ki megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 104 frt 46 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvény-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333-ik szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881-ik LX-ik t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Rimaszombat, 1893. évi augusztus hó 6-án.
A rimaszombati kir. törvényszék mint tkönyvi hatóság.

Vozáry, kir. tsvszéki bíró.

Makk-eladás.

A méltóságos báró Luzénszky Henrik ur birtokában termett, töréki határban levő 250 cath. hold és a haraszti erdőben levő 260 cath. hold esermakk eladó. — Értekezhetni lehet a tulajdonossal Osgyánban.

Árverési hirdetmény.

Coburg Fülöp herceg nógrádmegyei Füleki uradalmahoz tartozó és Rapp községben fekvő, egy három kerekű malom, valamint az Ipoly-Nyitra községben fekvő alsó- és felső két-két kerekű malmok a hozzájuk tartozó lakház, kert és föld használatával együtt 1894. január 1-től három egymásután következő évre Bozitan [(vasuti állomás Perse) a tisztartói hivatal helyiségében 1893-ik évi október 8-án délután 3 órákor nyilvános árverés útján fognak a legtöbbet ígérők hasznabérbe adatni.

A bérelni szándékozik 300 forint bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Bozita, (u p. Füleki) 1893. szeptember.

A hercegi Tisztartóság.

Hirdetmény.

1111. szám. A nagyrocei kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a tiszlezi kölesönsegélyző szövetkezet végrehajthatónak Ferencsik András Djuris végrehajtást szenvedő elleni 30 frt 63 krt. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagyrocei kir. törvényszék (a nagyrocei kir. járásbíró) területén lévő Murány község határában fekvő a Ferencsik András Djuris tulajdonát képező a murányi 15. stjkjvben foglalt ingatlanokra az árverést 645 frtban ennél megállapított kikiáltási áron elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893. évi október 13-ik napjának délelőtti 9 órákor Murányban a község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Nagyrocezen, 1893. évi május hó 21-én.

A nagyrocei kir. bíróság, mint telekkönyvi hatóság.

Molitorisz, kir. jbró.

Üzletmegnyitás.

Alólírott tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy folyó évi szeptember hó 1-étől a Jánosi-utczában özvegy Dr. Szabó Mihályné házában könyvkötészetemet egy minden igényeket kielégítő papí- és könyvkereskedéssel egészítettem ki

Ajánlom a különféle tudományos, szépirodalmi, vallásos, ima-, iskolai-, író- és üzleti könyveimen kívül a nagyválasztékú író-, levél- és rajzpapírjaimat; nemkülönbön író- és rajzeszközöimet, valamint különféle díszműárnyimat, u. m. albumok, emlékkönyvek, író-mappák, tintatartók stb. stb. a legjutányosabb árak mellett.

Gymnásiumi, polgári és népiskolai tankönyvek szintén kaphatók és ezeknek bekötése gyorsan és jutányosan eszközöltetik

Ugyanitt Simkó Endre szerzőtől megjelent „Gömör-Kishontmegye Földrajza“ 20 kr. és az új italmérsi törvény 40 kron kapható.

Uj vállalatomhoz a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, maradtam Rimaszombat, 1893. augusztus 31-én

kiváló tisztelettel

RAKOTTYAY LAJOS.

Ugyanitt a könyvkötészethez egy tanuló felvétetik.